

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD)
Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu: Ege Bölgesi;
Yeşil ve Dijital Dönüşümde öncü olmalı

Hayalim, İzmir'in her şeyi ile kendine yetebilen bir şehir olması”

RÖPORTAJ: SEDA GÖK

Sağlık, yenilenebilir enerji ve oyun yazılımında kümelenmeliyiz.
Dijital dönüşümde öncü olmalıyız. İzmir olarak bunları gerçekleştirirken göç
olgusunu yönetmeliyiz”

Ege Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (ESİAD) Yönetim Kurulu Başkanı Sibel Zorlu, "Hayalim, İzmir'in her şeyi ile kendine yetebilen bir şehir olması" diyor. Göreve geldikten sonra ilk röportajını EGİAD Yarın Dergisi'ne veren Zorlu, İzmir'in önümüzdeki günlerde kümelenme, göç ve dijital dönüşüm başlıklarına odaklanması gerektiğine dikkat çekiyor.

Zorlu, "İzmir olarak; sağlık, sağlık turizmi ve sağlıkla ilgili biyomedikal başlıklarındaki yatırımlarda kümelenmeye odaklanmalıyız. Bununla ilgili bir çalışma olmalı. Dijital dönüşümün de en önemli fırsatlardan birisi olduğunu düşünüyoruz" diyor.

İzmir'in stratejik olarak limanlarıyla genişlediğini belirten ve bu alandaki entegrasyona vurgu yapan Zorlu, "Şehir, özel limanlar konusunda iyi bir konuma geldi. Avrupa bağlantıları çok önemli. Limanların Manisa ile tren bağlantısı sağlanmalı. Bergama Serbest Bölgesi geliyor. Kemalpaşa Lojistik Üssü yapılıyor" diyor.

Öte yandan dünyada tekne ve yat sayısının arttığını ve küçük ölçekli yat limanları yapılarak bölgede bir potansiyel yaratılabileceğine dikkat çeken Zorlu, "Şehrin limanlarına yönelik bir çalışmanın yapılması gerekiyor. Tedarik zincirindeki kırılma devam ediyor. Fiyat manipülasyonları var.

“Biz projelerimize odaklandık ve bu projeleri İzmir ve Ege Bölgesi’ndeki ilgili tüm sivil toplum örgütleri, meslek kuruluşları ve diğer paydaşlarımızla işbirliği halinde yapacağız.”

Bu süreci doğru yönetmek gerekiyor” diyor. Sibel Zorlu ile ESIAD’ın 30. yıl hedefleri üzerinden Türkiye’nin sanayileşme hamlesinde önümüzdeki dönemde dikkat edilmesi gerekenler ile İzmir’in yol haritasındaki öncelikli başlıklara ışık tuttuk.

Sizi tanıyabilir miyiz?

1974 yılında İzmir’de doğdum. İzmir Amerikan Lisesi ve Marmara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği bölümünden mezun oldum. 1996 yılından bu yana Mazhar Zorlu Holding ve

Holdinge bağlı grup şirketlerinde çeşitli kademelerde görev yaptım. Ailede 3. nesil yöneticiyim. Plastik, gayri menkul ve rüzgâr enerjisi alanlarında çalışıyoruz. Bir dönem tekstil sektöründe de çalışıyorduk. Her şirketimizde çeşitli görevlerde tecrübelerim oldu.

İlk hangi departmanda göreve başladınız ve ilk ne iş verildi?

Tekstil firmamızda düğme sayarak işe başladım. Orta okul ve lise döneminde yaz tatillerinde fabrikaya giden bir kuşağım. O dönemde anlamıyorsunuz ama

sonrasında çok farklı bir bakış açısı oluşturuyor. Fotokopi çek, su getir, paket yap, koli yap, olmamış tekrar yap. Mezuniyet sonrası üretim ve yönetim ayağında görev sürecim devam etti.

Çevre mühendisliği sizin tercihiniz miydi?

Mimarlık ya da mühendislik olacaktı. Çevre mühendisliği ilgi alanımız özelinde yeni gelişen bir başlıktı. Şimdi önemi daha da arttı. Sürdürülebilir Toplam Kalite Yönetimi özelinde çevre mühendislerinin aktif görev aldığını görüyoruz.

ESİAD'ta geçtiğimiz ay görevi devraldınız ve hızlı bir tempo ile çalışıyorsunuz...

13. dönemin ortasında başkan değişimi yaşandı.

11 tane yuvarlak masamızı ve çeşitli çalışma gruplarımız var. Bu katılımı arttırdı ve daha fazla fikir üretilmeye başlandı. Yönetim kurulu üyelerimiz her bir masanın başında yer alıyor. Bu masalardan projeler çıkmasını öngördük.

Bayrağı yere düşürmeden, hızlı bir çalışma temposu ile süreç başladı. İki başkan vekilinden biri olarak bayrağı devraldım. Zaten yönetim kurulu olarak hedeflerimiz ve planlarımız vardı. Mustafa Karabağlı Başkanımız görev sürecinde çok güzel işler yaptı. Bunlardan bir tanesi ESİAD Yatırım Zirvesi oldu. İzmir için çok önemli bir eksikliği kapattı. İş dünyası ve sanayici ile yatırımcı, finans sektörü ve girişimcileri bir araya getirdik.

Sivil Toplum Kuruluşları (STK)'lar ile tanışmanız nasıl oldu?

STK süreci ile İzmir Amerikan Koleji'nde okurken tanıştım. Okulumuzun bu konuda önemli bir tecrübesi var. Oluşmuş bu öğretiden sonrasında farklı bir bakış açısı ediniyorsunuz. Annem ve babam Rotary üyesi idi. Dedem, İzmir İl Fakirlerine Yardım Derneği'nin kurucusu idi. Bugün hala dernek yaşıyor. STK'lar içinde görev yapmak aileden de gelen bir kültür. Dedem Mazhar Bey, ESİAD kurucuları arasındadır. Altay Kulübü denilince ilk akla gelen aileler arasında yer alıyoruz.

EGİAD ile yollar nasıl keşişti?

Fatih Dalan'ın başkanlık döneminde Nafiz Gönen beni EGİAD ile tanıştırdı. O dönemde çok yoğun bir iş hayatım vardı. İstanbul, sonrasında da yurtdışında bulunduğum bir dönemdi. Dönemsel etkinliklerine tam katılmadım ama zaman ölçüsünde oradaki havayı yaşamak hep ayrı bir tecrübe idi. EGİAD üyeliğim hep devam etti. STK hayatımın yoğunluğu 2015 yılından sonra başladı.

Belli bir hayat olgunluğuna erişince tecrübeyi artık bir şeylere kanalize etmek istiyorsunuz. 2017 yılında ESİAD üyeliğim başladı. Fadıl Sivri Başkanımızın döneminde yönetim kurulunda yer aldım.

İlk kadın başkan olarak görevi devraldınız. Öncelikli çalışma gündeminizde neler var?

ESİAD'ta 242 üyemiz var. Bu sayının sadece yüzde 9,5'ini kadın. Yuvarlak masalarımızda kurumsal firma temsilcisi kadınlarımız var. Öncelikli olarak bu oranı yukarı çıkarmak istiyoruz.

Rakamsal olarak bir hedef belirlediniz mi?

Rakamsal hedeften ziyade nitelik ve rakamı birlikte arttırmak arzusundayız. Bugün üç kadın üyemiz; yönetim kurulumuzda görev yapıyor. Üyelerin dernek faaliyetlerine katılımı ve projelere katkısı çok önemli. Aktivitelere katılımlarını arttırmak arzusundayız.

Öncelikli çalışma programınızda ne var?

Bizim birkaç başlığımız var. Birincisi UN Women ile birlikte Women's Empowerment Principles – WEPs'i (Kadının Güçlenmesi Prensipleri) yaygınlaştırma çalışmalarına devam ediyoruz. Kadının iş hayatında güçlendirilmesi çok önemli. Bu projedeki imzacı sayımızı arttırma hedefimiz var. Tabi, sırf imzalamak ile olmuyor. Bu bir beyan ve protokolü takip etmek gerekiyor. Ayrıca Global Compact'ın Ege Temsilcisiyiz. Bu dönem içinde 3 ana konumuz var. Toplumda Cinsiyet Eşitliği, İklim Değişikliği ve etkileri ile mücadele kapsamında Yeşil Mutabakata uyum ve Dijital Dönüşüm. Ayrıca ESIAD olarak 26 yıldır İzmir AB Bilgi Merkezi'ne ev sahipliği yapıyoruz. AB projelerinde yerel yönetimler, Borsa ve Odalar, STK'lar, üniversiteler, bir başka ifadeyle ilgili tüm paydaşlar arasındaki ilişkiyi güçlendirmek istiyoruz.

AB-Türkiye ilişkilerinde soğuma dönemi yaşanıyor. Bu süreçte Türkiye'nin AB'ye üyeliği konusunda vatandaşın farkındalığı için ne yapmayı planlıyorsunuz?

9 Mayıs Avrupa Günü başta olmak üzere çeşitli etkinliklerle başta çocuklar ve gençler olmak üzere toplumun farkındalığını arttırmak için çalışmalar yapıyoruz. Eğitim, spor ve sanat etkinlikleri düzenliyoruz. AB ile katılım müzakereleri bağlamında ilişkilerimiz duraksamış olabilir. Ancak Türkiye ve AB, dış politika, ekonomik ve ticari ilişkiler, enerji arzı ve güvenliğinden sınır yönetimi, istihdam ve göç politikalarına kadar birçok alanda ortak paydaya sahip.

SİBEL ZORLU

Sibel Zorlu, 1974 yılında İzmir'de doğmuştur. İzmir Amerikan Lisesi ve Marmara Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Çevre Mühendisliği mezunudur. 1996 yılından bu yana Mazhar Zorlu Holding ve Holdinge bağlı grup şirketlerinde çeşitli kademelerde görev almıştır. Halen Mazhar Zorlu Holding'te, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığını görevini sürdürmektedir. Ayrıca, çeşitli sivil toplum kuruluşlarında ve odalarda da görev almaktadır. TOBB Plastik, Kauçuk ve Kompozit Sanayi Meclisi Üyeliği, BASIFED Yönetim Kurulu Üyeliği, KALDER İzmir Yönetim Kurulu Üyeliği, İEKKK, İMSAD, PAGDER, PAGEV, EGİAD, EBSO ve İZTO üyelikleri bulunmaktadır. Ayrıca, Mahzar Zorlu Vakfı Yönetim Kurulu üyesidir.

Geçtiğimiz günlerde AB Büyükelçisi Nikolaus Meyer Landrut'ı ağırladık. İş dünyası olarak beklentilerimizi ifade ettik.

Öncelikli hangi konuları ifade ettiniz?

Gümrük Birliği(GB)'nin güncellenmesi talebimizi yeniledik. Türkiye'nin kalkınmasında önemli bir payı olan AB ticaretinden aldığımız pay yüzde 1'in altına düştü. Bunu arttırmak için GB güncellenmesi çok önemli. Yeşil Mutabakat diğer konu başlığı idi. Durağanlaşan ilişkileri hareketlendirmek için aslında Yeşil Mutabakat'ın fırsat olduğunu düşünüyoruz. Pandemi süreci sonrası dünya genelinde bütün tedarik zincirleri kırıldı ve Türkiye'ye büyük ilgi var. Ayrıca Rusya-Ukrayna savaşı ile birlikte bu daha fazla kendisini hissettirdi. Bu nedenle AB mevzuatına uyum sağlanması çok önemli.

AB'de Yeşil Mutabakat kapsamında İklim Yasası çıkıyor. Bizim de Yeşil Mutabakat Eylem Planımız var. Bu Eylem Planında yer alan tedbirlerin hızla hayata geçirilmesi gerekiyor. Sanayicimiz ve ihracatçılarımız bakımından önemli bir konu da sınırda karbon düzenleme mekanizması. Türkiye'nin bu konuda da ciddi hazırlık yapması gerekiyor.

Öncelikli başlığımızdan birisi de bazı ürünlerdeki kota sorunu idi. Üyelerimizin bu konuda yaşadıkları sorunları aktardık.

IPA fonlarından Türkiye'nin aldığı payın 700 milyon Euro'dan 200 milyon Euro'ya kadar indiğini biliyoruz. Bizim gibi STK'lara düşen kaynaklar azaldı. AB daha farklı fon açılımlarına gidiyor. Proje üretiminin artması gerekiyor.

ESIAD Yuvarlak Masa Çalışma Grupları bu sene yeni bir rapor çıkılacak mı?

11 tane yuvarlak masamız ve çeşitli çalışma gruplarımız var. Bu katılımı arttırdı ve daha fazla fikir üretilmeye başlandı. Yönetim kurulu üyelerimiz her bir masanın

başında yer alıyor. Bu masalardan projeler çıkmasını öngördük. İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Fabrikası ve Kavram Meslek Yüksek Okulu ile yapmış olduğumuz protokoller var. Bunlar, yuvarlak masalarımızdan çıkan projeler. Müfredatın sanayicilerimizin, iş dünyasının gelişen ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesine ve gençlerin, kursiyerlerin işgücüne kazandırılmasına katkıda bulunuyoruz. Staj imkanları yaratılmasına çalışıyoruz. Uluslararası ilişkiler ve AB yuvarlak masamız var. ESİAD Yatırım Zirvesi bu masanın projesi idi. Ege Bölgesi'ne yönelik farkındalık yaratabilmek ve buradaki ekosistemi oluşturmak için yola çıktık. Bütün paydaşları bir araya getirdik. İlk defa gerçekleştirdik. ESİAD Yatırım Zirvesi Ege Bölgesi'nde bir boşluğu doldurdu.

ZİRVE ULUSLARARASI NİTELİK KAZANCAK

Bu zirvenin uluslararası bir nitelik kazanması ve çapının genişlemesi için çalışmalarınız olacak mı? Uluslararası düzeyde olması talep edildi. Piyasalar evriliyor. Finansal koşullar değişti. Sermayesi olan bir grup parasını nereye yatıracığı konusunda büyük soru işaretleri yaşıyor. Girişim sermayeleri ve fonları ön plana çıkıyor. Burada ilerleyeceğiz.

"ÜRÜNÜ VE HİZMETİ YENİDEN YORUMLAMALIYIZ"

Bugün Türkiye'nin ihracat kilogram birim fiyatı hala 1 dolar seviyesinde... Bu değeri arttırmak için katma değerli üretim önemli. Ancak üretimin yüzde 70 ithal hammaddeye bağlı, geri kalan yüzde 30'luk kısmının üretiminin yarısı da ithal hammaddeye bağlı. Bu sarmal içinde Türkiye ihracatta nasıl katma değerini yükseltebilir? Sanayicinin bu konuda beklentileri neler? İhracatçı olarak nitelikli ürünlerin satılması hepimizin isteği. İnovasyon çok önemli. Ürünü ve hizmeti tekrardan yorumlamak

gerekiyor. Dijital dönüşüm verimliliği artırıyor. Sürdürülebilirlik ihracatta katma değeri artırıyor. Üretimde artık Karbon Ayak İzine dahil oluyoruz. Bu konuda belirsizliklerin ortadan kalkması gerekiyor. Ekonomideki en önemli sıkıntı yüksek belirsizlik. Bu bütün dünyada yaşanan bir gerçek. Bizim ülkemizde ayrıca yüksek enflasyon gerçeği de var. İhracatçının işletme sermayesine desteklerin daha fazla olması gerekiyor. Ürün geliştirme ve ARGE destekleri devlet politikası haline gelmeli.

Geçtiğimiz günlerde sanayi kesiminden ARGE merkezlerinin ÜRGE merkezleri haline geldiğine dair bir tespiti dinledik. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz? ARGE merkezleri misyonunun dışına mı çıkıyor?

Her şey birden olmuyor. Her şey bir deneyim. İlk iki yıl ARGE merkezinde bir şey yapamıyor olabilirsiniz. Bugün Türkiye'de ARGE merkezlerinde çalışacak uygun nitelikte eleman bulmak konusunda da sıkıntı yaşanıyor. Buralar için nitelikli eleman yetiştirmeliyiz. Sadece mühendis değil ara eleman da buna dahil... Fikirler buradan çıkıyor. Hepsi bir kazanım ama biz de bir öğrenim sürecindeyiz. Zamanla taşlar yerine oturacak. Bu bir süreç.

GB GÜNCELLENMELİ, STA SAYISI ARTMALI

Öncelikle ekonomideki belirsizliklerin ortadan kalkması gerektiğini ifade ettiniz. Türkiye'nin üretim- istihdam- ihracat özelinden yeni bir yol haritasına mı ihtiyacı var?

Türkiye'deki iş dünyasının çok esnek bir yapısı var. Çok girişimci ve taleplere hemen cevap için çözüm üretebilmek açısından tecrübeli. Yetişmiş insan gücümüz de var. Bugün bulabildiğimiz her kanaldan dünya pazarlarına girmeye çalışıyoruz. Dış politikada uluslararası ilişkilerin iyi olması çok önemli.

Avrupa pazarında Gümrük Birliği'nin revizyonu çok önemli. Serbest Ticaret Anlaşmaları

ESİAD'ta

242 üyemiz var.

Bu sayının sadece yüzde 9,5'u kadın.

Yuvarlak masalarımızda kurumsal firma temsilcisi kadınlarımız var.

Öncelikli olarak

bu oranı yukarı çıkarmak istiyoruz.

(STA)'nın artması gerekiyor. Çemberin dışında kalmamalısınız. Özel koşullarla bir ticari partnerlik değil, bu hub'ın içinde olmamız gerektiğini düşünüyoruz.

Çift taraflı kutuplaşan bir dünya var. Güney Pasifik Asya'daki STA'ların tamamlanması gerekiyor. Resesyon sonrası biraz hareketlenmede Çin'in bütün kaynakları kendine topladığı, bütün limanları satın aldığı ortamda bizim de bu pazardan payımızı almamız gerekecek.

"NİTELİKLİ ÜRETİME ODAKLANMALIYIZ"

Çin, dünya ekonomisinin üçte birini oluşturuyor. AB pazarındaki payımızı da daha arttırmamız gerekiyor. Buna başaramazsak Çin gibi oluruz. O zaman katma

değeri düşük üretim yapan bir yapıya doğru kayarız. Onların arka bahçe üretim merkezi haline gelme tehlikesi ile karşılaşırız. Daha nitelikli üretime odaklanmalıyız.

Burada markalı üretimin önemi ortaya çıkıyor. Turquality kapsamında destekler verildi. Ancak bu çalışmalarda da bir durağanlık var. Bu konuda politikalarda nasıl bir değişime gidilmesi gerekiyor?

Niteliksiz ürün üretilip bazı pazarlarda kendi kendimizi vuruyoruz. Sonra o pazara yeniden girmek 4-5 yılı buluyor. Belli bir ürün kalitesini yakalamamız gerekiyor. Kendimizi kanıtladığımız ülkeler oluyor. İyi ilişkiler ile belli ülkelerde etkin yol alabiliyoruz. Kuzey Afrika bunun iyi bir örneğidir. Bu pazarda belli bir noktaya geldik.

"GÖÇ DALGASINA HAZIRLIKLIL OLMALIYIZ"

İzmir pandemi ile önemli bir göç aldı. İş gücü özelinde beyaz yakalı beyin göçünün yaşandığını görüyoruz. Bu güç nasıl şehir dinamiklerinde verimli hale getirebilir? Bu konuda İZQ başta olmak üzere şehirdeki üniversitelerin kuluçka merkezleri ve teknoparkları ile nasıl daha entegre bir çalışma yürütülebilir?

Bu soruya iki taraflı bakacağım. Göç ile başlayalım. ESIAD'ın 30 yıllık hikayesine bakarken ilk yıllardaki Yönetim Kurulu Başkanı Oğuz Tatış'ın yüksek enflasyon, katma değersiz üretim, iç göç konularına dikkat çekmiş olduğunu gördüm. İç göçün yanında şimdilerde bir de dış göçü konuşuyoruz.

Bir de iklim değişikliği ile gelecek göç dalgası olacak. Yurtiçinde 4 milyon insanın Ege ve Akdeniz kıyılarına göç edeceği ifade ediliyor. Avrupa'da da bir göç dalgası yaşanması bekleniyor.

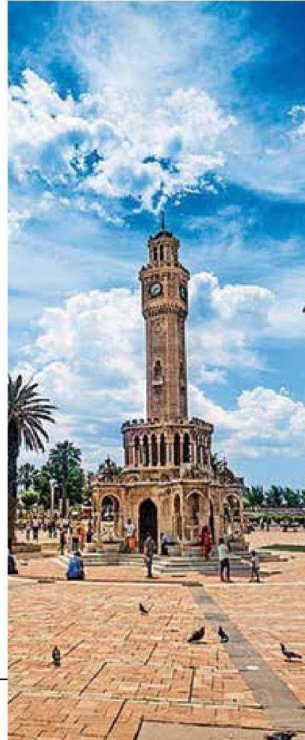
Bizim tarafımızda da iç göç entegrasyonu göz ardı edildi. İzmir özelinde belli bölgelerde Suriye'den gelenlerin yaşadığını görüyoruz. Burada yaşıyorlar ve dezavantajlı konumdalar.

Bu insanların şehre entegrasyonunu sağlamak zorundayız. Sadece Suriyeliler değil, Afganistan, Irak, İran ve son zamanlarda Afrika'dan göç aldığımız bir gerçek.

Öte yandan pandemi ile birlikte özellikle İstanbul'dan buraya kayış oldu. Göç alan ilçelerimizin altyapısının güçlendirilmesi gerekiyor. Göç edenlerin niteliklerini ortaya koyabilecek mekanlar oluşmalı. İşletmeleri ve sermayelerini ortaya koyacak alanların yaratılması gerekiyor. İZQ güzel bir oluşum.

Bu yapılanmayı çok iyi değerlendirmeliyiz. Yatırım yapacak insanları buraya getirmeliyiz. Ancak bu noktada kapasitesi dolmuş olan teknoparklarımızın da genişletilmesi önemli.

EGİAD'ın Melek Yatırımcılar Modeli de var. Fonların ve projelerin bir araya gelmesi lazım. İzmir'in ekosistemi buna son derece müsait. İzmir'i sağlık gibi belli sanayi kollarında ön plana çıkarmalıyız.

"İZMİR OLARAK VERGİMİZİ ÖDÜYORUZ, KARŞILIĞINI GÖRMEK İSTİYORUZ"

İzmir'in kamu yatırımlarından aldığı pay ödediği vergiyle karşılaştırıldığında olması gereken düzeyde değil. Bu özelden baktığımızda; şehir taleplerini ilgili mercilere tam olarak ifade edemiyor mu?

Evet, İzmir'in yarattığı katma değer ne kadarı İzmir'e geri dönüyor bu soru işareti. Vergimizi ödüyörüz bunun karşılığını yatırım olarak görmek istiyoruz.

Özellikle, sanayi, ulaşım, altyapı yatırımlarına daha fazla pay ayrılmasını istiyoruz. Ankara-İzmir hızlı tren projesinin hızla tamamlanması son derece önemli. Yine aynı hatta uçak seferlerinin artırılmasına ihtiyaç var. İzmir'de Batı Medeniyetleri ve Modern Sanatlar Müzesi'nin yapılmasını bekliyoruz. Sanata değer veren kuruluşlarımız var. Küçük küçük müzelerimiz açıldı. Anadolu Medeniyetleri Müzesi gibi Ege Medeniyetleri, Batı Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nin hayat bulması gerekiyor.

ESIAD'ın 30. yılı için vermek istediğiniz mesajları alabilir miyiz?

Sivil toplum kuruluşlarının demokrasilerin temel taşları olduğunu ve ülkelerin gelişmişlik seviyelerine göre sayılarının ve güçlerinin arttığını düşünüyorum. Bu anlamda ESIAD köklü bir kuruluş. Kurulduğu günden bu yana İzmir'in ve Bölgemizin rekabet gücünün artırılmasına yönelik çalışmalar yapıyor.

30. Yılına ulaşmış bir Dernek olarak sürdürülebilir kalkınma amaçlarına hizmet eden projelerimizle İzmir'in, Bölgemizin ve ülkemizin ekonomik ve sosyal gelişime katkı koymaya devam edeceğiz.

Bu kapsamda göç konusunu önemsiyoruz. İzmir Ekonomi Koordinasyon Kurulu'nda da ifade ettik. Yeşil ve dijital dönüşüm üzerine çalışıyoruz. Dijital dönüşüm konusunda bir proje başlatıyoruz. İlgili tüm paydaşlarımızla işbirliği yaparak, eşgüdüm içinde çalışmalarımızı sürdürüreceğiz. ■